töid. Kuigi skulptuuri oli mõlemail Sihtkapitali näitustel rohkesti, ei toonud need väljapanekud üllatavat lisa eelmistele aastatoodanguile. Selleaastased Sihtkapitali ostud olid silmapaistvad: kevadel osteti 4 470 krooni ulatuses ja sügisnäituselt 6 870 krooni ulatuses. Kui arvesse võtta eraoste, mis üksiknäitustelt tõusis ca 2 000 kroonini, siis võime üldjoontes märgata tunduvat ostude tõusu meie kunstinäitustel.

Kunstiorganisatsioonide näituste sarja avas Eesti Kujutavate Kunstnike Keskühing, korraldades väljapanekuid jaanuaris Tartus „Pallase" ruumides ja veebruari keskpaiku Rakveres ja Tallinnas „Kunstihoones" 23. veebruarist alates. Näituse sellest sarjast tõmbasid tähelepanu endile Kr. Raua, E. Adamsoni, A. Bachi, E. Kutsari maalid ja graafika ning E. Jõesaare skulptuur. Huvitavamaid sedalaadi näitusi oli aga „Pallase" XXI kunstinäitus märtsis Tartus. Seal esines kogu meie andekam maalijate noorem sugupõlv, eesotsas E. Haameri, A. Bergmani, K. Liimandi, A. Miikmaa, A. Johani ja J. Grünbergiga. Üldiselt jättis „Pallase" näitus jõulise mulje ja kujunes kogu aasta näitustest parimaks väljapanijate kõrgema taseme tõttu.

Väljaspool organisatsioonide näitusi tõi elavust kuue maalija näituse korraldamine septembris „Kunstihoones". Sel näitusel esinesid E. Adamson, Al. Bergman, J. Grüünberg, K. Liimand, K. Pärsimägi ja Kr. Teder — kokku 131 teosega. Esinejate isikupärane töötamislaad ja üksikutelt kunstnikelt suurema arvu tööde esitamine andis ülevaatlikkust meie maalikunsti suundade ulatusest ja jättis näitusekülastajaile värvirõõmsa üldmulje.

Kui võtta arvesse veel rida näitusi Tallinnas, Tartus ja teistes provintsilinnades — siis võib märgata endiste aastate eeskujul esinemiste kasvu ja pidevat ateljeetöö kestmist meie kunstnikkonna endaavaldamises.

Üldiselt võib 1939. a. väljapanekute põhjal teha järeldus, et meie kunstnikud oma loomingus hakkavad järjest tugevamini rõhku panema ainekäsitlusele ja kompositsioonilise mõtte leidmisele. Arendatakse individuaalse valiku alusel juba kindlaid maastikulisi motiive, taotellakse portree alal portreteeritavast lähema karakteri edasiandmist või leitakse kindlamaid tõsielulisi aineid ja töömotiive maalimiseks. Endistel aastatel tuntud salongilisus värviprobleemidesse kaldumises ja juhuslike maalimotiivide harrastus hakkab eriti kaduma keskikka jõudva eesti tänapäeva kunstnike loomingus. Kui tundubki mõningate nooremate esindajate teostes maneerlikkust, nagu leiamegi vanemate keskel pilditegemist, siis ometi on rida kunstnikke ja suurte eeldustega maalijaid, kes oma loomingus järjest kaugenevad pinnapealsetest efektidest. Selle eesti kunstnikkonna paremiku juures, kes näib asuvat väljakujunenumalt oma ainevalla ja motiivistiku harrastusele, leiame aga rõõmus-

Eesti kroonika 1939, lk. 91